

Ігор РОДЗІНСЬКИЙ
науковий керівник
к.е.н., ст. викл. Сабелька Т.І.
ІФННІМ ТНЕУ

МЕТОДИ І ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ПРОМИСЛОВОГО ШПИГУНСТВА

Промислове шпигунство є однією з форм недобросовісної конкуренції у всіх галузях економіки, до якої схильні і маленькі підприємства, і потужні фірми. Основне завдання “нечистоплотних” суб’єктів – економія часу і коштів за рахунок конкурента, що дозволяє випередити його в розвитку і придушити морально. Предметом особливої уваги служать ключові моменти, що визначають пріоритети в даній області – нові технології, винаходи, ідеї, перспективні ринки.

Промислове шпигунство, зазвичай, має дві мети:

1. Отримання інформації конкурентів, насамперед конфіденційної, про стратегічні й тактичні наміри їхнього бізнесу;
2. Здобуття конкурентної переваги на ринку, через витіснення або знищення конкурента.

Для добування потрібної інформації організації користуються спеціальними формами і методами, наприклад [1]:

а) обманне запрошення на роботу фахівців, які працюють у конкурента, з пропозицією заповнити тест із спеціально підібраними питаннями;

б) обманні переговори з представником конкурента про придбання товарів або ліцензії і відмова від предмету переговорів після отримання необхідної інформації;

в) безпосереднє таємне спостереження за об’єктом, яким може бути фахівець, відділ або установа, що здійснюється шляхом:

- використання професійних агентів для отримання інформації;
- посягання на власність конкурента;
- підкupu співробітників з ключових відділів конкурента;
- засилання агентів до службовців або фахівців конкурента;
- підслуховування розмов конкурента;
- викрадання креслень, зразків, документів;
- шантажу і різноманітних способів тиску;
- незаконного отримання інформації через корумповані елементи у владних структурах.

Ведеться промислове шпигунство за допомогою різноманітних технічних засобів, а саме спеціальної звукозаписної апаратури, приладів для зняття інформації з телефонних ліній зв’язку, міні-радіовкладок, апаратури для зняття інформації з вікон за допомогою лазерних випромінювачів, навідних мікрофонів, спеціальних систем спостереження і передачі відеозображення, спеціальної фотоапаратури, приладів спостереження, приладів нічного бачення.

Автори Богданович В.Ю. та Бадрак В.В. розрізняють такі два методи

промислового шпигунства як агентурні і технічні [2, с. 16-22].

Агентурний метод одержання інформації є основою основ будь-якого виду шпигунства. Тут можливі два напрями діяльності: або вербування, або впровадження своєї людини. Обидва способи мають свої переваги. Результатом вербування може бути те, що вигідні замовлення підуть тим особам, які й організували бізнес-шпигунство на свою користь. Якщо ж кінцевою метою промислового шпигунства є знищення фірми-конкурента, або отримання комерційної таємниці, то варіант із впровадженням має істотні переваги з тієї причини, що довіра до своєї людини, звичайно ж, більша. Об'єктами агентурної розробки можуть бути не тільки, скажімо, “другі” або “треті особи” фірми-конкурента, але й інші співробітники навіть нижчої ланки управління. Вони цілком спроможні здійснити приховане встановлення відповідної апаратури (“жучків”, “комарів” тощо), для чого необхідно від декількох секунд до двох-трьох хвилин. А щоби встановити обладнання для перехоплення телефонних повідомлень, взагалі не потрібно проникати в офіс, варто лише знайти телефоніста, який погодиться знайти потрібний телефонний кабель. Такі “закладки” можуть бути встановлені по лінії телефонного кабелю на відстані до трьох кілометрів від офісу, що значно ускладнює їх виявлення.

Технічні методи передбачають використання техніки, виробництва й збут якої врегульовано законодавчо за допомогою різноманітних засобів: мікрофони, електронні стетоскопи, радіо мікрофони, лазерні мікрофони, апарати магнітного запису.

Непомітне підкидання радіопередавальних (частіше закамуфльованих) пристроїв - досить поширений спосіб добування інформації. Такі предмети протягом декількох годин або декількох днів, поки не “сяде” елемент живлення, “всмоктують” всю озвучену в приміщенні інформацію. А якщо зловмисників є бажання якомога довше “попрацювати” на “ворожій” території, то вони підключають “вухо” стаціонарно до електромережі; тоді підслуховувальний пристрій працюватиме доти, доки його не знайдуть. Вибір “жучків” величезний, коштують вони від 10-20 дол. до 100-200 дол., є і саморобні - примітивні. До речі, дешеві “жучки” можна використовувати для підслуховування розмов на вулиці, розкидаючи “шкідливих комах” у траві й листі й покриваючи такою “мережею” великі території.

В Україні найпоширенішим з усіх технічних способів зняття інформації є негласне підключення до телефонних ліній. Прослуховування телефонів популярне через простоту й дешевизну. Випадки негласного відеоспостереження одиничні.

На мою думку, промислове шпигунство сьогодні є невід'ємною частиною бізнесу як на заході, так і у нас. При цьому рівень його впливу зростає з року в рік і вдосконалюється, виходячи з росту інформаційних технологій і засобів їх застосування. Тому для того, щоб займатися успішним бізнесом, явно недостатньо забезпечити суто фізичний захист і охорону підприємства. Варто також побудувати надійну систему захисту інформації, а це, як відомо, справа складна і дорога, однак за цим – майбутнє цивілізованого бізнесу.

Список використаних джерел

1. *Промислове шпигунство*. – [Електронний ресурс]. – Джерело доступу: http://studopedia.su/9_45764_promislove-shpigunstvo.html. – Назва з титул. екрану.
2. *Богданович В.Ю. Конкурента розвідка та промислове шпигунство // В.Ю. Богданович, В.В. Бадрак. – Сучасний захист інформації. – 2014. – № 1. – С. 16-22.*

Тетяна ГОДЗІОР (ДИМТРУК)
науковий керівник
к.е.н., ст. викл. Сабецька Т.І.
ІФННІМ THEU

УЧАСТЬ УКРАЇНИ В ЕКОНОМІЧНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ

На превеликий жаль, сьогоденні реалії засвідчують значне погіршення економічної ситуації в Україні, що зумовлено цілим рядом дестабілізуючих чинників, зокрема політичною нестабільністю й воєнними діями на Сході країни. Покращенню фінансово-економічного стану країни може сприяти її участь у світовому економічному співробітництві, зокрема плідна співпраця з міжнародними фінансовими організаціями.

Економічне співробітництво України з Міжнародним валютним фондом (МВФ). Україна з 1994 р. активно співпрацює з МВФ, використовуючи його фінансові й технічні ресурси з метою досягнення макроекономічної стабілізації та створення необхідних передумов для проведення економічних реформ [1].

Після двох років “паузи” у відносинах, у лютому 2014 р. Уряд України звернувся до МВФ з проханням розпочати переговорний процес щодо підготовки нової кредитної угоди між Міжнародним валютним фондом та Україною. Наслідком цього стало затвердження Радою директорів МВФ 30 квітня 2014 р. нової спільної програми “стенд-бай” на наступні 2 роки у сумі 17,1 млрд. дол. США, з яких вже у 2014 р. отримано два транші – у травні у розмірі 3,2 млрд. дол. США та у вересні у розмірі 1,4 млрд. дол. США [3].

Така співпраця була продовжена і у січні 2015 р. досягнуто домовленості про розширення фінансової підтримки України шляхом заміни існуючої програми МВФ stand-by на довготермінову програму Extended Fund Facility (EFF). Так, 11 березня 2015 р. Рада директорів Міжнародного валютного фонду прийняла рішення про перехід на довготермінову програму розширеного кредитування (EFF) і виділення Україні 17,5 млрд. дол. США. Ця чотирирічна програма передбачає фінансування заходів з економічної і фінансової стабілізації України. Перший транш кредиту в обсязі 5 млрд. дол. США Україна отримала відразу ж таки у березні 2015 р. [3]. А згодом 31 липня 2015 р. відбулось чергове засідання Ради Директорів МВФ, під час якого було ухвалено рішення щодо виділення Україні другого траншу у розмірі 1,7 млрд.